

[Handwritten signature]

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

JURNALISTIKA ASOSLARI VA TARIXI
FANI BO'YICHA SILLABUS

(Sirtqi ta'lim shakli 1-kurslar uchun)

Bilim sohasi:	300 000	- Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	320 000	- Jurnalistika va axborot
Ta'lim yo'nalishi:	60320100	- Jurnalistika

Toshkent – 2024

Fan sillabusi TDSHU Kengashining 2024-yil "29" 08 dagi 1-son majlisi bayoni bilan tasdiqlangan fan dasturi asosida ishlab chiqilgan va Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabining 2024-yil "29" 08 dagi 1-son majlisida muhokama etilib, tasdiq uchun tavsiya etilgan

Fan bo'yicha sillabus TDSHU O'quv-uslubiy kengashining 2024-yil "30" 08 dagi 1-son majlisida tasdiqlangan va ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan.

Tuzuvchi:

M.Saliyeva - TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dosenti, f.f.n.

Elmuratova R.T. - TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi o'qituvchi-stajori

Taqrizchilar:

S.Mustafayeva – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi boshlig'i, DsC

X. Hamidov – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi f.f.d., professor

TDSHU Sharq xalqlari tillari va adabiyoti instituti direktori 2024-yil "04" 08 H.V. Mirzaxmedova
(imzo)

Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi boshlig'i: 2024-yil "04" 08 S.Mustafayeva

FAN TO'G'RI SIDAGI MA'LUMOT

Kurs:	Jurnalistika asoslari va tarixi
Kurs turi:	majburiy
Kurs kodi:	JAVT 1104
Yil:	2024/2025
Semestr:	1,2
Ta'lim shakli:	sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120/120
Ma'ruza	8/8
Amaliy mashg'ulotlar	8/8
Mustaqil ta'lim	104/104
Kredit miqdori:	4/4
Baholash shakli:	100 ballik
Kurs tili:	O'zbek
Auditoriya va vaqti	Dars jadvaliga asosan

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarda ta'lim yo'nalishiga mos ish olib borish. Jurnalistik faoliyatni (o'zaro va doimiy mulokotning) xususiyati haqida ma'lumot olish, o'rganish, jurnalistika va ommaviy kommunikatsiy tizimini rivojlantirish masalalari.
-----	---

Xorij tajribasiga muvofiqligi

Mazkur fan sillabusi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-martdagi "Oliy ta'limning me'yoriy-uslubiy hujjatlarini ishlab chiqish jarayonini takomillashtirish to'g'risida"gi 87-sonli buyrug'iga muvofiq, xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi Fudan universiteti (QS 39 and THE 36) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi:

<https://xwxy.fudan.edu.cn/fe/7c/c41181a523900/page.htm>

Fanni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan bilimlar

1.	Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiy asoslari
2.	Jurnalistika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti
3.	Jurnalistika nazariyasiga kirish asoslari (mutahassislikka kirish)
4.	Milliy va jaxon jurnalistikasi tarixi

1. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.

2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023.

3. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023.

4. Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlar uchun. - Toshkent: O'zbekiston, 2022.

5. Mo'minov F.A. Jurnalistsika ijtimoiy institut sifatida. - T., 1998.

6. 12. Сянк В. Л. Введение в сценариологию М.: Изд. DIDMNEPU, 2000. An introduction to journalism by Richard Rudin & Trevor Ibbotson. Printed in UK, 2002.

7. Introduction to Journalism by Dianne Smith. Printed in USA, 2010.

8. Journalism studies by Andrew Calcutt & Philip Hammond. Published in USA, 2011.

9. The handbook of journalism studies. Edited by Karen Wahl Jorgensen Thomas Hanitzsch. New York, 2009.

10.15. Davlatan S. Redaksiionnye ustavy. Podred. Rixtera A.G. M., 2004.

11.16. Qosimov B. Milliy uyg'onish. T. Ma'naviyat. 2002.

12.17. Jadicchilov, islohot, yangilamish, mustaqillik va taraqqiyot uchun kurash. T.: Universitet, 1999.

13.18. Кузнецов Г.Б., Цвик В.Л., Юровский А.М., Телевизионная журналистика. - М.: "Высшая школа" 2002. - 304 с.

14.19. Радиожурналистика: учеб. для студентов вузов, обучающихся по специальности "Журналистика" / Н. С. Барабаш и др. ; под ред. А. А. сценариологи

431 b.

4. Jurnalistsika. Audiovizual jurnalistsika. J.6. - T.: "O'zbekiston" NMU, 2019.- Darilik. Toshkent. O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti. 2006.

3. Mo'minov F. A., Nurmatalov A.N. va boshqalar. Jahon jurnalistsikasi tarixi. 2001.

2. Короненченко С.Т. Основы журналистики: учеб. пос. - М.: Аспект-Пресс, 2001.

limiy-omavop majmua. 1-jild. - Toshkent, "O'zbekiston" NMU, 2019.

1. Jurnalistsika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti. Jurnalistsika bo'yicha 10 jildlik

Asosiy adabiyotlar

1. Jurnalistsika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti. Jurnalistsika bo'yicha 10 jildlik topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.

chizgilar) shuningdek, joriy, oralq nazorat shakllarida berilgan vazifa va seminar bo'yicha konspekt dafarlari yuritish (*seminar mavzulari konspekti, o'tilgan mavzuni mustahkamlash maqsadida test tuzish;*

- berilgan mavzu yuzasidan taqdimot tayyorlash;
- o'tilgan mavzuni mustahkamlash maqsadida test tuzish;
- g'ilish;
- keys stadi metodi doirasida shaxsiy mulohazalarini yozma shaklda bayon

MT2.	Ommaviy kommunikatsiya va jurnalistikaning tarixiy taraqqiyoti.	4
MT3.	Jurnalistik ta'limning yuzaga kelishi va ta'lim shakllari (tajriba va ko'nikmalar).	6
MT4	Jurnalistsika — ijodiy faoliyat sohasi sifatida.	4
MT5.	Jurnalistikaning vazifalari va prinsiplari	4
MT6.	Jurnalistsika — ijtimoiy institut sifatida	4
MT7.	Jurnalistsika va OKda kasbiy ixtisoslashuv va universallashuv	4
MT8.	Jurnalistik faoliyat erkinligi: xalqaro va milliy huquqiy normalar	4
MT9.	Jurnalistsika va OK nazarialari	4
MT10.	Dunyo va mahalliy axborot agentliklari	4
MT11.	Internet — yangi kommunikatsiya maydoni sifatida	4
MT12.	Jurnalistsika va ommaviy kommunikatsiya asoslari: tushuncha va ta'riflar.	4
Jami:	104	

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 2-semestr		
M1	Jurnalistik ta'limning yuzaga kelishi va ta'lim shakllari (tajriba va ko'nikmalar).	2
M2	Internet — yangi kommunikatsiya maydoni sifatida	2
M3	Dunyo va mahalliy axborot agentliklari	2
M4	Jurnalistik faoliyat erkinligi: xalqaro va milliy huquqiy normalar	2
Jami:	8	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
M1	Jurnalistik ta'limning yuzaga kelishi va ta'lim shakllari (tajriba va ko'nikmalar).	2
M2	Internet — yangi kommunikatsiya maydoni sifatida	2
M3	Dunyo va mahalliy axborot agentliklari	2
M4	Jurnalistik faoliyat erkinligi: xalqaro va milliy huquqiy normalar	2
Jami:	8	
Mustaqil ta'lim (MT)		
MT	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarni bajarish	52
MT1	Jurnalistsika va ommaviy kommunikatsiya asoslari: tushuncha va ta'riflar.	4
MT2.	Ommaviy kommunikatsiya va jurnalistikaning tarixiy taraqqiyoti.	4
MT3.	Jurnalistik ta'limning yuzaga kelishi va ta'lim shakllari (tajriba va ko'nikmalar).	4
MT4	Jurnalistsika — ijodiy faoliyat sohasi sifatida.	4
MT5.	Jurnalistsikaning vazifalari va prinsiplari	4
MT6.	Jurnalistsika ta'sirchanlik va samaradorlik	4
MT7.	Jurnalistsika va OKda kasbiy ixtisoslashuv va universallashuv	4
Jami:	8	

90-100 ball – “a’lo” – talaba dasturda belgilangan barcha mavzularni biladi; – ma’ruza va amaliy mashg’ulotlarda faol qatnashadi; – talaba daftrida barcha mavzularni konspekt qiladi va topshiriqlar bajariladi; – mustaqil ish belgilangan talab bo’yicha topshiriladi; – fan bo’yicha mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, kreativ fikrlay oladi; – mavzulararo mantiqiy bog’lanishni tushunadi; – oigan bilimni amalda qo’llay oladi; – fan (mavzu)ning mohiyatini aytib beradi, boshqalarga o’rgatadi; – fan(mavzu) bo’yicha tasavvur, ko’nikma va bilimga ega.	60-69 ball – “qoniqarli” – talaba dasturda belgilangan mavzularni konspekt qiladi va topshiriqlarni bajaradi; – talaba oigan bilimni amalda qo’llay oladi; – fanning (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi – namda fan (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega;	50-59 ball – “qoniqarsiz” – talaba fan dasturini o’zlashtirmagan; – fanning (mavzu)ning mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo’yicha tasavvurga ega.
--	---	--

– talaba dafʼtarida mavzularni konspekt qiladi va topshiriqlarni bajaradi; – talaba oʻlgan bilimlarni amalda qoʻllay oladi; – fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi - handa fan (mavzu) boʻyicha tasavvurga ega;	0-59 ball – “qoniqarsiz”
--	--------------------------

- talaba dasturda belgilangan mavzularni biladi;
- ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda faol qatnashadi;
- talaba daftrida mavzularni konspekt qiladi va topshiriqlar bajariladi;
- mustaqil ish belgilangan talab bo'yicha topshiriladi;
- fan bo'yicha mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi;
- olgan bilimni amalda qo'llay oladi;
- fan (mavzu)ning mohiyatini aytib beradi, boshqalarga o'rgatadi;
- fan(mavzu) bo'yicha tasavvur, ko'nikma va bilimga ega.

— talaba dasturda belgilangan barcha mavzularni biladi;
— ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda faol qatnashadi;
— talaba dasturlardagi barcha mavzularni konsppekt qiladi va topshiriqlar bajariladi;
— mustaqil ish belgilangan talab bo'yicha topshiriladi;
— fan bo'yicha mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, kreativ fikrlay oladi;
— mavzulardagi mantiqiy bog'lanishni tushunadi;
— o'lgan bilimni amalda qo'llay oladi;
— fan (mavzu)ning mohiyatini aytib beradi, boshqalariga o'rnatadi;
— fan (mavzu) bo'yicha tasavvur, ko'nikma va bilimlarga ega.

„Оп.в., - 11вп 001-06

borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Yاكunly nazorat turini o'kashiz va mazkur nazorat turi bo'yicha talabaniing bilimlari baholash o'quv mashg'ulotlarini olib bormagan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi yakunly nazorat turini o'kashizshda ishtirok etmaydi. Talaba tegishli fan bo'yicha yakunly nazorat turi o'kashizadigan muddatga qadar o'qish nazorat turini loqibdan bo'yilish shart.

nazorat turi bo'yicha qoniqsiz baho olgan talaba akademik qazdor hisoblanadi.

tegishli fanlardan o'zlashtirilmagan kreditlar mudoriga mos ravishda bazaviy

o'zlashtirilgan fanlarni o'z hisobidan qayta o'qish huquqiga ega bo'ladi.

o'zlashtirilgan tanlarni o'z hisobidan qayta o'qish nuqtigacha ega bo'ladi.

Oraliq nazorat,	Yakuniy nazorat,	O'zlashtirish ko'rsatkichi,
40 %	60 %	100 %

ON	YN	UMUM	
40	60	100	Maksimum
24	36	60	Minimum

Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, mustaqil mushohada yuritish, xususasan, har bir seminar uchun;

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Bilimlar jihatidan: Fanning paydo bo'lishi, kelib chikish tarixi; mulotoqotining ulanish asoslarini o'qitish, o'zgartirgan fanning amaliy va nazorat xosligi va xususiyati asosida fikrni tushunishga ega bo'lish.
TN2	Jurnalistika va OK asoslari fanning ilmiy tavsifi, shakllari, turlari, usullari, tuzilishi va kommunikatsiya yozma va ozaki shakllarini bilishi va davomiyligini oshirish.
Ko'nikmalar jihatidan: Jurnalistika va OK asoslari, zamonaviy jurnalistika va boshqa aloqa asoslari, o'ziga xos mulokotlarni o'tkazish xususiyatlarini anglash; O'rganilayotgan fan yuzasidan chet ellik mutahassislar bilan ma'lum soada va umumiy masalalarda jonli mulotoq olib borish; Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari fanning o'ziga xosligi va tili tushuncha va ko'nikmalarga ega bo'lish; Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari fanning xalqaro jurnalist kadrlarni tayyorlashda muntazamlik ahamiyati; Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari fanning asoslari dunyoda va O'zbekistonda o'zaro mulotoqning ahamiyati to'g'risida, talabning bilim va ko'nikmalarini ko'rsata olishi ushuni imkoniyat yaratish.	
Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 1-semester	
M1	Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari: tushuncha va ta'riflar. 2
M2	Ommaviy kommunikatsiya va jurnalistikaning tarixiy taraqqiyoti 2
M3	Jurnalistikaning vazifalari va prinsiplari 2
M4	Jurnalistika — ijodiy faoliyat sohasi sifatida 2
Jami: 8	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Jurnalistik ta'limning yuzaga kelishi va ta'lim shakllari (tajriba va ko'nikmalar). 2
A2	Jurnalistika — ijodiy faoliyat sohasi sifatida 2
A3	Jurnalistika — ijtimoiy institut sifatida 2
A4	Jurnalistikada ta'sirchanlik va samaradorlik 2
Jami: 8	
Mustaqil ta'lim (MT)	
MT	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy 52
MT1	Ishlarini bajarish 4
MT1	Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari: tushuncha va ta'riflar.

Шереля, Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. - 3-е изд., испр. и доп. - М.: Изд-во Моск. ун-та: Наука, 2005.

15.20. Телевизионная журналистика: учебник. - М., 2005.

Skopus maqolalari

16. Sh. T. Khojiyev*, A. A. Yusupkhodjayev, D. Y. Arifjonova, G. B. Beknazarova, D. N. Abdullayev "Depletion of Slag from Almatyk Copper Plant with Aluminum Containing Waste"

https://www.researchgate.net/publication/337843832_Scopus_maqola

Axborot manbalari

1. <http://www.mediasprut.ru/media/media.shtml>
2. <http://journalism.narod.ru/>
3. <http://www.library.cjes.ru/online/>
4. <http://www.infohome-altai.ru/node/143>
7. <https://ziyouz.uz/ozbek-nasri/mahmudxoja-bethudiy/>
8. <http://e-adabiyot.uz/kitoblar/malumot/1068-maqola.html>
9. <https://arbolat.uz/uzkr/people/abdurashidkhonov-munavar-kori>
10. <http://mtranslat.ru/smi/china/>
11. <http://ziyouz.uz/> — axborot ta'lim tartmog'i
12. search.rsl.ru — kitob va hujjatlar qidiruv portali
13. <https://cyberleninka.ru/> — ilmiy elektron kutubxona portali

Dastur muallifi:	Saliyeva Muhabbat. Filologiya fanlari nomzodi, dotsent
E-mail:	muhabbat2962@mail.ru
Tashkilot:	Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, Sharq xalqlari tili va adabiyoti instituti "Tarjimonlik, tushunchalik va xalqaro jurnalistika" oliy maktabi